

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania J. M.
przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w Bydgoszczy
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 stycznia 2025 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 10 stycznia 2024 r., sygn. akt III AUa 1305/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, bez
obciążania organu rentowego kosztami postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 10 stycznia 2024 r., III AUa 1305/22, oddalił apelację Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Bydgoszczy od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 22 czerwca 2022 r., VI U 536/22, zmieniającego decyzję organu rentowego z 13 kwietnia 2022 r., poprzez ustalenie, że emerytura wojskowa J. M. podlega nadal wypłacie od 1 maja 2022 r.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazując, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz, że skarga jest oczywiście uzasadniona. W ocenie

skarżącego w sprawie zaistniał istotny problem prawny nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni, a odnoszący się do kwestii wyboru świadczenia, o którym mowa w art. 7 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jak również tożsamo w art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dodatkowo skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i sformułował przy tym wymagające w jego ocenie interwencji Sądu Najwyższego zagadnienia: 1/ Czy art. 60 k.c. znajduje zastosowanie w zakresie wyboru świadczenia, o którym mowa w art. 7 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jak również tożsamo w art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych?; 2/ Czy możliwa jest taka interpretacja art. 7 ustawy zaopatrzeniowej, podobnie art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, która pozwalałaby na uznanie, że ubezpieczony może dokonać wyboru świadczenia w drodze czynności konkludentnych?; 3/ W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie z pkt 2 - jakie zachowania oraz działania ubezpieczonego można uznać za wystarczające celem przyjęcia, iż dokonał wyboru świadczenia w sposób dorozumiany?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołujący wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można przy tym zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, niepublikowane).

Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego

orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Natomiast jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578). Ponadto z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774).

Tymczasem wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej autor skargi nie sformułował w sposób prawidłowy żadnej z powołanych wyżej przesłanek.

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 (LEX nr 3274620), powołując się na obowiązującą w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasadę prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka ubezpieczeniowego, zwanej też zasadą niekumulacji świadczeń przysługujących na wypadek spełnienia się ryzyka "starości" w ramach różnych systemów, zarówno ubezpieczenia społecznego jaki i zaopatrzenia, orzekł, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej

wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy). Z powyższego jednoznacznie wynika, że w pierwszej kolejności wypłacane jest świadczenie wyższe, a dopiero w sytuacji, kiedy to ubezpieczony świadomie dokona wyboru świadczenia niższego – wtedy świadczenie wyższe zostaje zawieszone i wypłacane jest świadczenie niższe. Niedopuszczalnym jest zawieszenie przez organ rentowy wypłaty świadczenia wyższego bez złożenia przez ubezpieczonego stosownego wniosku o wyborze świadczenia, tylko dlatego, że inny organ rentowy wypłaca świadczenie niższe.

Normowany w art. 7 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zbieg prawa do świadczeń skutkuje wypłatą jednego świadczenia - wyższego albo wybranego przez osobę uprawnioną. Skarżący akcentuje, że skoro odwołującemu się jest wypłacana emerytura powszechna, to zgodnie z zasadą wypłaty jednego świadczenia (w przypadku zbiegu prawa do dwóch świadczeń) należy zawiesić wypłatę emerytury wojskowej. Nie może jednak umknąć uwadze, że w art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wyrażona została nie tylko zasada wypłaty jednego świadczenia, ale także, że ma to być świadczenie wyższe albo wybrane przez ubezpieczeniowego. Emerytura powszechna w przypadku odwołującego nie jest ani wyższa od emerytury wojskowej (jest znacznie niższa) i nie jest też świadczeniem wybranym przez odwołującego się, bowiem wolą ubezpieczonego było pobieranie obu świadczeń. Stąd nie ma podstaw do zawieszania wypłaty (wyższej) emerytury wojskowej. Ponadto, przy zestawieniu obu świadczeń, na podstawie decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Toruniu z 30 czerwca 2022 r. zawieszeniu uległa wypłata emerytury powszechnej, czyli świadczenia niższego.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej.

[SOP]

[a.ł.]

